

ket, at de have Indfødsret i det danske Folk; skulde de kunne repræsentere den danske Kirke, saa maatte de ogsaa have Indfødsret i den danske Kirke; men dette er ikke gjort til en Nødvendighed, og altsaa kan Samlingen af disse Repræsentanter, for hvem Kirkens Indfødsret ikke er gjort til Nødvendighed, ikke være Kirkens egentlige Repræsentanter. En anden Sag er det, at Rigsdagen alligevel maa kunne have den øverste Lovgivningsmagt med Hensyn til kirkelige Anliggender, ligesom med Hensyn til alle Anliggender, der vedkomme Landet; thi jeg kan ikke nægte, at den Lovgivningsmagt, der forhen besad af Hans Majestæt Kongen alene, besiddes nu af Kongen og Rigsdagen i Forening; Lovgivningen for Landet og Alt, hvad der er i Landet, udøves af Hs. Majestæt og Folkerepresentationen. Men deraf følger ikke, at denne paa nogen Maade skulde kalde sig Kirkens Repræsentation, deraf følger heller ikke, at den skulde holde det uforsødent at høre de Stemmer, som først vilde sætte den istand til at vinde et albeles klart og upartist Omdømme om kirkelige Anliggender. Det er derfor, at jeg har ønsket, at der kunde vælges en Vet, hvorved der kunde gives Leilighed til, at disse Stemmer kunde høres. Det er af den 3die Landstingsmand for 1ste Kredts (Clausen) blevet mig indvendt, at Rigsdagen bør ikke gjøre Forarbejder for Andre, men at, naar Forarbejderne ere færdige, tager Rigsdagen sin Beslutning. Jeg indrømmer, at han har formel Ret i saa Henseende; mine Udtryk gaar vare maastee ucorrecte. Jeg har allerede annonceret, at naar denne Behandling er endt, og det maatte blive besluttet at lade Sagen gaae til 2den Behandling, jeg da vilde gjøre Forslag om et Udvalg. Hvilke Ansøgere og Tanker jeg har om Følgerne af dette Udvalg, vil jeg holde tilbage; kort sagt, jeg vil ønske, at Sagen gaar til et Udvalg.

Det forekommer mig, mine Herrer! at der maatte endnu være Noget for mig at svare paa. Dersom jeg har forbigaaet vægtige Indvendinger, gjør det mig ondt. Der blev sagt, af den 4de Landstingsmand for 1ste Valgkreds (Madvig), at Retten til at benytte Kirken ønskede jeg selv for dem, der ikke forbleve

i Sognet, men traadte ud deraf. Den ærede Landstingsmand har i dette Dieblif imod Sædvane ikke distingueret; jeg sagde ikke: „naar man træder ud af Sognet“; jeg sagde: „naar man træder ud af Menigheden;“ jeg forudsatte, at man blev boende i Sognet og som Følge deraf svarede Afgift til Kirken, samt at man blev ved at henhøre til Folkekirken i det Hele. Disse to Fordringer stillede jeg med Hensyn til dem, jeg skulde ansee for berettigede til Sognekirkens Brug: at de skulde vedblive at boe i Sognet, og at de skulde henhøre til Kirkens Vedtænde. Hidtil salbt Sogn og Menighed sammen; men just ved Sognebaandets Løsning ere Sogn og Menighed blevne forskjellige. Nu er det altsaa, at det skal afgjøres, om Nogens Udtrædelse af Menighedsforbindelsen, naaget de forblive i Sognet, skal berøve dem Brugen af Sognekirken, skjøndt alle deres Forpligtelser til Kirken vedvare, eller om de, saalænge de blive boende i Sognet og høre til Confessionen, dog have Ret til Sognekirken. Dette Lovforslag har nu netop til Hensigt at forbeholde Retten til Sognekirkens Benyttelse, skjøndt man er traadt ud af Menigheden. Der er blevet sagt af en æret Landstingsmand, at jeg havde yttret, at det maatte være Præsten kjært, og slet ikke kunde fortædige ham, om en fremmed Præst kom ind og forrettede kirkelige Handlinger i hans Kirke. I Sandhed, disse Ord ere meget underlige for mig at høre; jeg sagde, at det maatte kjødeligt bedrøve ham, men at han maatte overvinde sig selv; og om Herrens Rige vandt bedre Fremgang derved, maatte han aandeligt glæde sig derover, og disse Ord vil jeg vedstaae. Der blev sagt, at man ikke maatte lade sig bevæge for stærkt af Hensyn til Embedsmændene. Jeg troer sandelig ikke, at mine Udtalelser have været af den Art, at de have været til Gunst for Embedsmændene; jeg troer, at ganske det Modsatte har været Tilfældet. Der blev ogsaa sagt — jeg maa bede undskyld, at jeg vender tilbage til noget Foregaaende, fordi jeg ikke fik Alt medtaget — at Conseqventsen af hvad jeg havde udvillet maatte være, at naar man havde Lov til at henvende sig til hvilken som helst Præst og tage ham til Sjælesørger, saa havde Præsten ogsaa en Forpligtelse til at